

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

De begrippen die in de verordening worden gebruikt, hebben een gelijkkluidende betekenis als de omschrijving in de Wet maatschappelijke ondersteuning. Omdat uit de verordening moet blijken waar belanghebbenden recht op hebben, zijn de begripsomschrijvingen en de daarbij behorende toelichting overgenomen uit de wet en opgenomen in de verordening.

- c. Het begrip "persoon met een beperking" is onder andere afkomstig uit de verschillende terreinen waarvoor op grond van de wet voorzieningen kunnen worden getroffen. Daarnaast is vanuit de Wet voorzieningen gehandicapten het onderdeel "aantoonbare beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek" toegevoegd. In verband met de begrenzing van de doelgroep zal immers een objectief criterium nodig zijn. Hierdoor blijft jurisprudentie op grond van de Wvg ten aanzien van dit onderdeel op dit begrip van toepassing. Aan de formulering is een nieuwe doelgroep toegevoegd: "personen met een chronisch psychisch of psychosociaal probleem". Deze doelgroep is afkomstig uit de AWBZ-regelgeving (Besluit Zorgaanspraken).
- e. De omschrijving van het begrip "mantelzorg" is ontleend aan de begripsomschrijving van "mantelzorg" in artikel 1, eerste lid onderdeel b van de wet.
- h t/m k. Het begrip voorziening wordt afgebakend tot de onderdelen die onder de wet vallen, namelijk woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen, rolstoelen en huishoudelijke ondersteuning.
Een woonvoorziening is elke voorziening die verband houdt met een maatregel die gericht is op het opheffen of verminderen van beperkingen die een persoon ondervindt bij het normale gebruik van de woning, met dien verstande dat bij ingrepen van bouwkundige of woontechnische aard slechts dan een voorziening als woonvoorziening wordt aangemerkt indien de voorziening is gericht op het opheffen of verminderen van beperkingen.
Een vervoersvoorziening is een voorziening die gericht is op het opheffen of verminderen van beperkingen die een persoon ondervindt bij het vervoer buitenshuis.
Een rolstoel is een voorziening die gericht is op het opheffen of verminderen van beperkingen die een persoon ondervindt bij het zich verplaatsen in en om de woning. Een rolstoel kan zowel handbewogen zijn als elektrisch aangedreven. Een trippelstoel wordt niet als een rolstoel beschouwd. Indien een rolstoel of scootmobiel uitsluitend bedoeld is voor gebruik buitenshuis, is deze per definitie een vervoersvoorziening.
Bij huishoudelijke ondersteuning gaat het om het verrichten van huishoudelijke taken, zoals schoonmaken en het organiseren van het huishouden. Het gaat niet om persoonlijke verzorging van de belanghebbende zoals wassen, medicijnen klaarzetten en steunkousen aantrekken. Persoonlijke verzorging valt onder de AWBZ.
- l. Voorzieningen in natura zijn voorzieningen die niet in de vorm van een financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget worden verstrekt. Daarbij kan worden gedacht aan verstrekking in huur, in bruikleen, in eigendom of in de vorm van dienstverlening.
- m. Met de eigen bijdrage wordt bedoeld de bijdrage die, bij de verstrekking van een voorziening in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget, voor rekening van de aanvrager komt. De bevoegdheid voor het vragen van een eigen bijdrage (of eigen aandeel) in de kosten van een voorziening vloeit voort uit artikel 15, eerste lid van de wet. De eigen bijdrage kan worden afgestemd op het inkomen. In het vigerende Besluit maatschappelijke ondersteuning Gemeente Den Helder is de ruimte, die het gemeentebestuur heeft voor het vaststellen van eigen bijdragen, vastgelegd.
- n. Een persoonsgebonden budget is een geldbedrag dat de belanghebbende onder bepaalde voorwaarden mag besteden aan een compenserende voorziening naar zijn keuze. Nadere

uitwerking over de diverse voorzieningen en daarbij behorende persoonsgebonden budgetten vindt plaats in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Den Helder.

- o. De invoering van het persoonsgebonden budget maakt het opnemen van het begrip "budgethouder" noodzakelijk. De budgethouder is de persoon die de beschikking krijgt over het budget en die over de besteding daarvan verantwoording dient af te leggen.
- p. Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat is bedoeld om een bepaalde voorziening te verwerven. Het is niet per se een kostendekkende vergoeding, maar een bedrag, bedoeld als tegemoetkoming in de kosten.
- q. Voorzieningen waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken, worden als algemeen gebruikelijk aangemerkt. Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk is te beschouwen, hangt af van de geldende maatschappelijke normen van het moment van aanvraag. Het gaat hierbij om voorzieningen, die:
 - in de reguliere handel verkrijgbaar zijn;
 - niet speciaal voor gehandicapten zijn bedoeld;
 - niet aanzienlijk duurder zijn dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.Als voorbeelden kunnen worden genoemd: verhoogde toiletputten, eenvoudige handgrepen, één hendelmengkranen en thermostatische kranen, fietsen met hulpmotor of elektrische trapondersteuning en fietsen met een lage instap.
- r. Het begrip "meerkosten" hangt samen met het begrip "algemeen gebruikelijk". De meerkosten zijn de kosten, die in een direct oorzakelijk verband staan met het compenseren van de ondervonden beperking of het psychosociaal probleem, zoals die zijn genoemd in artikel 1, eerste lid, onderdeel g, achtste volzin van de wet. Een met de persoon als de aanvrager vergelijkbaar persoon zonder die beperking of psychosociaal probleem heeft deze meerkosten per definitie niet, omdat daarvoor in diens situatie geen noodzaak is. Mede op de bestrijding van deze meerkosten, dus de kosten die voor een persoon als de aanvrager niet algemeen gebruikelijk zijn, is de wet gericht.

Artikel 2 Voorwaarden

lid 2, onderdeel a; langdurig noodzakelijk

Wat langdurig noodzakelijk is, is afhankelijk van de concrete situatie. Het kan, in tijd uitgedrukt, gaan om twee maanden, bijvoorbeeld bij mensen die in een terminaal ziektestadium verkeren. Het kan ook gaan om veertig jaar, in situaties waarin de beperking bijvoorbeeld aangeboren is en stabiel van aard. Kenmerk is in beide genoemde situaties dat de ondervonden beperking, naar de stand van de medische wetenschap op het moment van de aanvraag, onomkeerbaar is. Er is dus redelijkerwijs geen verbetering te verwachten in de situatie van de aanvrager. In dit kader zal de prognose van groot belang zijn. Zegt de prognose dat de betrokkene na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen zal kunnen functioneren, dan mag men van kortdurende noodzaak uitgaan. Bij een wisselend beeld, waarbij verbetering in de toestand periodes van terugval opvolgen, kan echter uitgegaan worden van een langdurige noodzaak. De medisch adviseur speelt bij het antwoord op de vraag of er al dan niet sprake is van een langdurige noodzaak voor de betreffende voorziening een belangrijke rol. Voor langere tijd betekent in ieder geval dat wie tijdelijke beperkingen heeft, bijvoorbeeld door een ongeluk, terwijl vast staat dat de handicap van voorbijgaande aard is, niet voor een voorziening in het kader van deze verordening in aanmerking komt. Betrokkene kan een beroep doen op de hulpmiddelendepots van de Thuiszorgorganisaties die opgezet zijn in het kader van de AWBZ. Uit deze depots kan men twee maal drie maanden een hulpmiddel gratis lenen, welke periode kan worden verlengd, zij het dat dan huur is verschuldigd. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig zal van situatie tot situatie verschillen.

Een uitzondering op de regel dat de aangevraagde voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn, wordt gevormd door situaties waarin voor een afzienbare periode hulp bij het huishouden nodig is, bijvoorbeeld bij ontslag uit het ziekenhuis na een opname of bij een ontregeld huishouden.

lid 2, onderdeel b; goedkoopst adequate voorziening

Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel adequaat als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip adequaat bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Hoewel datgene wat de aanvrager als adequaat beschouwt mee zal moeten wegen in de beoordeling van het adequaat zijn van de voorziening, zal ook het criterium van het goedkoop zijn (de kosten van de voorziening) een rol spelen bij de uiteindelijke beoordeling van het al dan niet adequaat zijn van een voorziening. Het gaat immers om gemeenschapsgeld. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een adequate voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst adequate voorziening, mits de aanvrager bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen.

lid 2, onderdeel c: inschrijving GBA

In de wet is, in tegenstelling tot de situatie bij de Wvg, geen specifieke bepaling opgenomen waaruit blijkt dat de compensatieplicht zich beperkt tot in de gemeente woonachtige personen, hoewel artikel 11 van de wet spreekt over "ingezetenen". De bepaling is opgenomen om te voorkomen dat er aanvragen binnenkomen van personen die niet in de gemeente wonen.

lid 2, onderdeel d; op het individu gericht

De beperking van het individu dient op grond van de wet te worden gecompenseerd. Het individuele probleem staat dan ook centraal bij de beoordeling van de aanvraag voor een voorziening op grond van de wet. Dit neemt niet weg dat ook een gemeenschappelijke voorziening een passende voorziening kan zijn. Een voorbeeld van een voorziening met een individueel karakter waarvan ook anderen gebruik kunnen maken is bijvoorbeeld een rolstoelpool voor incidenteel rolstoelgebruik.

Artikel 3

Weigeringgronden

- b. Indien een aanvrager bijvoorbeeld een rolstoel voor wonen en werken kan krijgen op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), dan is dat een voorliggende voorziening en wordt er geen rolstoel verstrekt op grond van de wet. Deze bepaling geldt ook voor andere hulpmiddelen en andere wet- en regelgeving, bijvoorbeeld de AWBZ en de Wet op de jeugdzorg. Ook wat op grond van een verzekering of een privaatrechtelijke overeenkomst wordt verstrekt valt onder deze bepaling. Deze bepaling is een uitwerking van artikel 2 van de wet.
- e. Het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw is vastgesteld in het Bouwbesluit 2003. Woonvoorzieningen die op dat uitrustingsniveau worden afgestemd, zijn in beginsel van voldoende kwaliteit. Duurdere of andere voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Dit levert een duidelijke begrenzing. Garages bijvoorbeeld vallen daarom niet onder dit niveau. Ook bij huishoudelijke ondersteuning speelt deze bepaling een rol. Indien bijvoorbeeld aanzienlijk meer hulp wordt gevraagd vanwege het feit dat men in een veel grotere of meer luxe woning woont, geeft deze bepaling een duidelijke grens aan. In principe strekt de hulp bij het huishouden tot het onderhouden van een woning met 1 badkamer, 1 toilet en maximaal 3 slaapkamers.
- h. Onder h wordt bedoeld op de situatie dat de aanvrager een voorziening aanvraagt nadat deze al door de aanvrager gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd.
Bijvoorbeeld, pas nadat het college een beslissing over de aanvraag voor een woningaanpassing heeft genomen mag een aanvang worden gemaakt met de werkzaamheden. Want pas op dat moment heeft het college alle op de aanvraag betrekking

hebbende gegevens beoordeeld en op grond hiervan een besluit genomen over de te treffen voorziening.

Door deze bepaling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met wat het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt. Het college kan bijvoorbeeld ook factoren mee laten wegen die buiten de woonruimte van de aanvrager gelegen zijn, zoals een beschikbare aangepaste of goedkoop aan te passen woning ergens anders, of een losse woonunit, waardoor een dure woningaanpassing wellicht niet noodzakelijk is.

Pas nadat het college een positieve beschikking voor een verhuiskostenvergoeding heeft gegeven, komt een aanvrager hiervoor in aanmerking. Pas nadat advies is verkregen en de gemeente een afweging heeft gemaakt welke oplossing het meest adequaat is kan de aanvrager tot verhuizen overgaan. Met deze voorwaarde wordt tevens voorkomen dat de gemeente achteraf, nadat de aanvrager reeds is verhuisd, met een claim voor een verhuiskostenvergoeding geconfronteerd wordt. In bepaalde gevallen kan het echter nodig zijn dat de aanvrager snel moet beslissen omdat de woning anders aan een andere woningzoekende wordt toegewezen. In deze of andere urgente gevallen is het verkrijgen van toestemming van het college ook voldoende. Maar in alle gevallen dient de aanvrager voorafgaand aan de verhuizing schriftelijk toestemming van de gemeente te hebben verkregen. Het hoeft hier uiteraard niet te gaan om de feitelijke verhuizing, maar om een situatie waarin men bepaalde onomkeerbare stappen heeft gezet die in de regel voorafgaan aan een verhuizing, zoals het sluiten van een koop- huur- of erfpachtovereenkomst inzake de te betrekken woning.

Artikel 5

Verplichtingen

- a Het spreekt voor zich dat wijzigingen in de situatie direct gemeld dienen te worden in al die gevallen dat zij van invloed zijn op de verstrekte of te verstrekken voorzieningen of op de hoogte van een financiële tegemoetkoming dan wel persoonsgebonden budget.
- b Het college is bevoegd de aanvrager op te roepen in persoon te verschijnen en om inlichtingen te vragen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of om inlichtingen te vragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de aanvraag.

Artikel 6

Keuzevrijheid

De in artikel 6 van de wet genoemde verplichting om bij een aanspraak op een individuele voorziening de keuze te bieden tussen een persoonsgebonden budget en een verstrekking in natura, is niet absoluut. Er kunnen overwegende bezwaren bestaan op grond waarvan niet wordt overgegaan tot verstrekking van een persoonsgebonden budget. Het college kan regels stellen om af te wegen in welke gevallen er sprake is van bezwaren van overwegende aard, die reden zijn om geen persoonsgebonden budget te verstrekken (zoals het in stand kunnen houden van een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer).

Naast deze keuzevrijheid bestaat er nog een tweede vorm van keuzevrijheid, namelijk de vrijheid om bij voorzieningen in natura te kiezen uit meerdere aanbieders.

Artikel 7

Voorziening in natura

Het doel van deze bepaling is het vastleggen van de rechten en plichten van het college en de aanvrager. Deze bepaling ziet op de situatie waarin het college een derde inschakelt voor verstrekking van voorzieningen in natura en laatstgenoemde de eigenaar blijft van de te verstrekken voorziening of wanneer het college een derde inschakelt voor het verlenen van huishoudelijke ondersteuning. Als een voorziening in eigendom wordt verstrekt is er uiteraard niet een dergelijke overeenkomst nodig.

Artikel 8

Financiële tegemoetkoming

De wijze waarop de hoogte van de financiële tegemoetkoming wordt afgestemd op het inkomen van de aanvrager wordt geregeld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Den Helder. Om te waarborgen dat de verstrekte financiële tegemoetkoming wordt besteed aan een noodzakelijke

voorziening, en niet aan zaken die los staan van de doelen die met de wet worden beoogd, kunnen in de beschikking voorwaarden worden opgenomen die verbonden zijn aan de verstrekking van een tegemoetkoming op grond van de wet. Deze bepaling, die moet worden gezien in relatie tot de bepalingen uit hoofdstuk 7 van deze verordening, biedt daartoe de mogelijkheid.

Artikel 9

Persoonsgebonden budget (PGB)

Het persoonsgebonden budget dient gezien te worden als een manier waarop een toegekende voorziening wordt verstrekt. De in dit artikel genoemde bepaling spreekt dan ook voor zich en sluit aan op de bepaling in artikel 6 van de wet. Hierin is vastgelegd dat alleen bij toekenning van individuele voorzieningen in beginsel de keuze voor een persoonsgebonden budget moet worden geboden. Gemeenschappelijke voorzieningen vallen niet onder deze eis.

De hoogte van het persoonsgebonden budget is gekoppeld aan de tegenwaarde van de te verstrekken goedkoopst adequate voorziening. Er moet immers een referentiebedrag zijn, waarop het persoonsgebonden budget kan worden gebaseerd. 'Goedkoopst adequaat' is een objectief vaststelbaar referentiepunt. Ook kan een aanvullend bedrag worden vastgesteld voor de instandhoudingskosten van de voorziening. Overigens kan de hoogte van het persoonsgebonden budget worden afgestemd op het inkomen van de aanvrager (zie artikel 4 van de verordening). Voor de diverse soorten voorzieningen zal een nadere regeling worden gegeven in het Besluit voorzieningen Wmo 2009, dat door het college wordt vastgesteld.

Het college stelt de omvang van een persoonsgebonden budget vast. Het zal immers gaan om een veelheid van verschillende persoonsgebonden budgetten voor verschillende voorzieningen. Daarbij zullen, ter bevordering van de rechtsgelijkheid, eenduidige richtlijnen noodzakelijk zijn. Invulling van deze richtlijnen vindt plaats in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Den Helder en in de beleidsregels.

Artikel 11

Gebruikelijke zorg

Bij het vaststellen van de aanspraak op hulp bij het huishouden wordt allereerst gezien of en in hoeverre eventueel andere personen binnen de leefeenheid zelf de problemen kunnen oplossen. Deze ontwikkeling is al onder de AWBZ-indicatiestelling in gang gezet vanaf het midden van de jaren '90 van de vorige eeuw. Voor zover de ondervonden problemen door middel van dergelijke gebruikelijke zorg kunnen worden opgelost, is er geen aanspraak op hulp bij het huishouden. De term "leefeenheid" is ontleend aan de AWBZ (Besluit zorgaanspraken AWBZ). Onder het begrip leefeenheid wordt verstaan: een eenheid bestaande uit gehuwden of met gehuwden gelijk te stellen personen die al dan niet samen met een of meer andere personen (minderjarigen of meerderjarigen) duurzaam een huishouden voeren.

Artikel 12

Omvang van de hulp bij het huishouden

In de AWBZ werd tot de invoering van de wet geïndiceerd in klassen. Klassen zijn te vergelijken met standaardporties. Elke klasse is gekoppeld aan een minimaal en een maximaal aantal uren per week binnen een vaste bandbreedte. Indien men bijvoorbeeld een indicatie heeft voor 1,5 uur hulp, wordt men ingedeeld in klasse 1. Mocht de hulp van de belanghebbende enigszins stijgen of dalen binnen de bandbreedte van de toegekende klasse, dan hoeft daarvoor niet opnieuw te worden geïndiceerd en beschikt. Voor de gemeente is dat een administratief voordeel, voor de belanghebbende ook.

Bij de toekenning van huishoudelijke hulp krijgt de cliënt een beschikking met het aantal geïndiceerde uren. Voor maximaal een periode van 8 weken kan meer uren door de zorgaanbieder worden verstrekt, indien dit aantal uren binnen de bepaalde klasse blijft.

Artikel 13

Omvang van het persoonsgebonden budget

Deze bepaling spreekt voor zich. Jaarlijkse vastlegging houdt verband met prijsindexering, zoals genoemd in artikel 38.

Artikel 13a

Voorwaarden toekenning PGB hulp bij het huishouden

Per 1-1-2010 is het niet meer mogelijk dat zorgaanbieders zgn. Alfahulpen inzetten als hulp bij het huishouden. Wanneer een hulpbehoevende nu kiest voor zorg in natura dan krijgt men een hulp via de gecontracteerde zorgaanbieder. Deze hulp is in dienst van de zorgaanbieder.

Kiest men voor een PGB dan wordt de hulpbehoevende werkgever van de door hem gekozen hulp.

Artikel 14 **Vervallen**

Hoofdstuk 4 **Woonvoorzieningen**

Artikel 15 **Vormen van woonvoorzieningen**

- a. Het college kan besluiten om een tegemoetkoming te verstrekken in de verhuis- en inrichtingskosten, indien verhuisd wordt naar een aangepaste of een goedkoper aan te passen woning dan de al bewoonde woning. Het college maakt de afweging tussen verstrekking van een tegemoetkoming in de verhuiskosten en een woningaanpassing. Een woonvoorziening, en dus ook een verhuiskostenvergoeding is, volgens de Wvg-jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, alleen bedoeld voor situaties waarin de ondervonden problemen in direct oorzakelijk verband staan met bouwkundige of woontechnische aspecten van de te verlaten woning zelf. Omgevingsfactoren als lawaai, stank, onveiligheidsgevoelens, overlast en dergelijke zijn dus niet van belang. Uitgangspunt van het gemeentelijk beleid is dat zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van de voorraad aangepaste woningen in de gemeente.
- b. Een bouwkundige of woontechnische woningaanpassing is een aanpassing van de woning zelf, die de problemen moet compenseren van een bewoner met beperkingen. Onder een woonvoorziening waarbij geen sprake is van een ingreep van bouw- of woontechnische aard zal in de praktijk met name een persoonsgebonden budget voor woningsanering i.v.m. CARA verstaan worden. Ook bevat deze categorie hulpmiddelen voor baden, wassen en douchen (welke niet nagelvast aan de woning zijn bevestigd) en mobiele patiëntliften. Tilliften en losse douchestoelen worden in principe in natura verstrekt zodat hergebruik mogelijk is.
- d. Voor deze kosten is een vergoeding mogelijk omdat deze kosten regelmatig moeten worden gemaakt voor een reeks woonvoorzieningen (zoals trapliften, deuropeners, beweegbare keukens en dergelijke) en soms relatief hoog zijn. Het gaat hierbij vooral om voorzieningen die (elektrisch) beweegbaar zijn en waar om die reden slijtage kan optreden waardoor de veiligheid van het gebruik van de voorziening niet langer kan worden gegarandeerd.
- e. De gemeente kan er in uitzonderlijke gevallen toe overgaan om tegemoet te komen aan de risico's die een verhuurder loopt indien een persoon met beperkingen een aangepaste woning verlaat en er niet binnen zes maanden een geschikte kandidaat voor de woning gevonden wordt, door een bijdrage in de kosten van huurderiving of het verwijderen van voorzieningen te geven.
Deze mogelijkheid moet ervoor zorgen dat er eerder medewerking van verhuurders verkregen wordt. Voorkomen moet worden dat voorzieningen te snel uit een woning worden verwijderd zonder dat voldoende tijd is genomen om een geschikte kandidaat voor de woning te vinden.
- f. Onder de Wvg konden gemeenten woningaanpassingen duurder dan € 20.420,00 onder bepaalde voorwaarden declareren bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Onder de wet vervalt deze mogelijkheid en zullen de kosten voor rekening van de gemeente komen. Als het gaat om grote aanpassingen aan huurwoningen die opnieuw kunnen worden verhuurd voor de huisvesting van mensen met beperkingen, kan de investering over een langere periode afgeschreven worden. In gevallen waarin dat niet speelt, wordt in principe uitgegaan van het primaat van losse woonunits. Wanneer in concrete situaties de mogelijkheid bestaat, wordt aan gebruik van een dergelijke unit voorrang gegeven.

Artikel 17 **Primaat van de verhuizing**

Al onder de Wvg gold de regel dat bij een aanvraag voor een woningaanpassing eerst werd bezien of verhuizing naar een andere woning een oplossing kon bieden. Dit is het zogenaamde primaat van de verhuizing. In feite gaat het om een uitwerking van de regel dat in beginsel wordt gekozen voor de goedkoopst adequate voorziening. De mogelijkheid tot het hanteren van het primaat van de verhuizing is onder de Wvg in de jurisprudentie erkend, zij het dat wel enkele duidelijke voorwaarden zijn gesteld.

In de eerste plaats moeten de financiële gevolgen van de verhuizing (gevolgen voor de woonlasten) binnen aanvaardbare grenzen vallen. Verder moet duidelijk zijn dat de verhuizing kan worden gerealiseerd binnen een medisch verantwoorde termijn. Dit betekent dat het college zicht moet hebben op de mogelijkheden (woningvoorraad) om binnen de medisch verantwoorde termijn te kunnen verhuizen naar een geschikte aangepaste of goedkoper aan te passen woning. Ook diverse andere relevante aspecten kunnen, afhankelijk van de situatie, een rol spelen bij de afweging over het toepassen van het primaat van de verhuizing in een concreet geval.

Artikel 18

Hoofdverblijf

In tegenstelling tot de Wvg wordt in de wet niet expliciet vermeld dat de gemeentelijke compensatieplicht alleen geldt voor de inwoners van de gemeente. Artikel 11 van de wet geeft echter wel een aanwijzing in die richting door vermelding van "ingezetenen".

Onder de Wvg waren bewoners van een AWBZ-instelling uitgesloten van het recht op woonvoorzieningen. Een bovenwettelijke uitzondering hierop werd door gemeenten gemaakt voor het bezoeken van een woonruimte voor bezoek aan ouders of andere familieleden. Deze uitzondering was gebaseerd op de verordening. Omdat met de wet niet wordt beoogd om de omvang van de onder de Wvg geregelde zorgplicht in te krimpen of uit te breiden, is de optie van het bezoeken van een woonruimte ook weer in de verordening opgenomen in artikel 18. Verdere verplichtingen dan hier genoemd in de verordening heeft de gemeente daarom niet. 'Bezoekbaar maken' wordt in de verordening gelimiteerd tot het bereikbaar maken van de woonruimte zelf en enkele essentiële ruimten daarin.

Artikel 22

Tegemoetkoming voor huurder

In de exploitatie van een woning wordt rekening gehouden met een bepaald percentage huurder. Om deze reden is het te verantwoorden dat de verhuurder het normale risico van leegstand loopt. Het is echter niet onredelijk dat de gemeente enigszins tegemoet komt in de extra risico's die een verhuurder loopt als gevolg van het feit dat er sprake van een aangepaste woning is. Door de eigenaar van de woning een financiële tegemoetkoming in de gedeelde huurinkomsten te verlenen kan bevorderd worden dat de aangepaste woonruimte beschikbaar blijft voor gehandicapten.

Door het verstrekken van een tegemoetkoming in de kosten van huurder deelt de gemeente in de risico's van de verhuurder. Het zou niet redelijk zijn als een van beide partijen het risico voor de volle 100% zou moeten lopen. Beide partijen hebben er belang bij dat de woning op zo'n kort mogelijke termijn weer verhuurd kan worden.

Artikel 23

De losse woonunit

Als het gaat om grote aanpassingen aan huurwoningen die opnieuw kunnen worden verhuurd voor de huisvesting van mensen met beperkingen, kan de investering over een langere periode afgeschreven worden. In gevallen waarin dat niet speelt, wordt in principe uitgegaan van het primaat van losse woonunits. Vooral wanneer er sprake is van het realiseren van een slaap en/of douchegelegenheid op de begane grond in de woning of door middel van het realiseren van een aanbouw, dient bekeken te worden of het plaatsen van een losse woonunit mogelijk is. Wanneer in concrete situaties de mogelijkheid bestaat, wordt aan het gebruik van een dergelijke unit voorrang gegeven.

Artikel 24

Beperkingen en weigeringsgronden

- c. Onder c wordt de verhuizing van een adequate woning naar een inadequate woning genoemd als weigeringsgrond voor woonvoorzieningen. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen. In dergelijke situaties is er geen aanspraak op woonvoorzieningen. Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden, maar gewoon omdat men daar zin in heeft. Uitzondering op deze bepaling is de zogeheten "belangrijke reden". Daarbij moet gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het aanvaarden van werk.
- g. Verhuizingen naar AWBZ- en andere zorginstellingen leiden ertoe dat de aanvrager buiten de doelgroep van de wet valt. Deze mensen kunnen immers niet meer zelfstandig participeren,

en hebben dus geen aanspraak op woonvoorzieningen, ook al omdat ze die onder de Wvg ook niet hadden.

Artikel 25

Terugbetaling bij verkoop

Dit betreft een zogenaamde anti-speculatiebepaling. Deze bepaling heeft als doel het door de eigenaar laten terugbetalen van een deel van de waardestijging die het gevolg is van de aanpassing van de eigen woning op grond van de wet. De datum van de verkoop is daarbij bepalend, omdat op die datum al vaststaat wat de verkoopprijs van de woning en wat de meerwaarde ten gevolge van de aanpassing is. Het is aan het college om te bepalen of en in hoeverre in een concrete situatie gebruik van deze bepaling wordt gemaakt, aangezien er een afweging dient plaats te vinden tussen de kosten van het effectueren van deze bepaling (taxatie, administratieve lasten) in relatie tot de te verwachten baten.

Hoofdstuk 5

Het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Artikel 26 Vormen

a De gemeente Den Helder kent geen collectief vervoer. Maandelijks wordt een vervoersbudget (forfaitair bedrag) of een aantal tegoedbonnen voor (rolstoel)taxivervoer verstrekt.

Artikel 27

Aanspraak

Artikel 27, tweede lid, geeft het primaat van het vervoersbudget aan boven de individuele verstrekkingen. Men kan voor individuele verstrekkingen in aanmerking komen indien men door de aard van de beperking geen gebruik kan maken van het vervoersbudget.

Individuele verstrekkingen kunnen echter ook in aanvulling op het gebruik van het vervoersbudget worden toegekend. Dit is het geval wanneer het vervoersbudget de vervoersbehoefte van de aanvrager, die een aanspraak heeft, niet volledig dekt. Dit is met name van belang bij mensen die slechts zeer beperkt mobiel zijn (mensen met een loopafstand van maximaal 100 meter). Alleen het vervoersbudget is voor deze categorie mensen geen adequate voorziening.

Artikel 29

Omvang in gebied en in kilometers

Onder de Wvg is de zorgplicht voor vervoer beperkt tot verplaatsingen in het kader van het leven van alledag in de directe woon- of leefomgeving.

In verband hiermee kunnen de tegoedbonnen voor gebruik (rolstoel)taxi alleen gebruikt worden voor het vervoer in een straal van 5 OV-zones vanaf het eigen woonadres.

Het vervoer voor gehandicapten verder dan deze 5 OVzones wordt geregeld door Valys.

De wet spreekt nu in artikel 4 lid 1, onder c over "het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel". Dit lijkt nog beperkter te zijn dan de zorgplicht onder de Wvg, maar aangezien met de wet niet is beoogd de reikwijdte van de Wvg te beperken of uit te breiden, is er geen reden om aan te nemen dat alleen de letterlijk lokale verplaatsingen onder de wet zullen vallen. Vandaar dat in artikel 29, conform de onder de Wvg gevormde jurisprudentie, wordt uitgegaan van de eigen woon- of leefomgeving, met als uitzondering de bovenregionale zorgplicht, zoals die ook in de Wvg-jurisprudentie is omschreven.

Sinds maart 2002 houdt de vaste jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de Wvg in dat een vervoersvoorziening of een combinatie van voorzieningen de mogelijkheid moet bieden om op jaarbasis minimaal 1.500 kilometer af te leggen.

Het aantal kilometers dat de gemeente Den Helder hanteert is maximaal 1774 per kalenderjaar. Het aantal tegoedbonnen voor gebruik taxi is maximaal 208 per kalenderjaar

Hoofdstuk 6

Verplaatsen in en rond de woning

Artikel 31

Diverse typen rolstoelvoorzieningen

Onder de Wvg waren rolstoelen in de wet zelf als aparte categorie voorzieningen opgenomen. In de WMO is dat niet het geval, maar aangezien met deze wet niet wordt beoogd het beleidsterrein ten opzichte van de voorafgaande Wet voorzieningen gehandicapten te verbreden of te versmallen, wordt de rolstoel gehandhaafd als de enige voorziening waarmee beperkingen bij het verplaatsen in en rond

de woning in het kader van de wet gecompenseerd kunnen worden. Een definitie van een rolstoel is niet te geven, daarom wordt hier onder het begrip 'rolstoel' een rolstoel begrepen zoals iedereen die kent. Deze rolstoel kan zowel handbewogen als elektrisch aangedreven zijn. Een (elektrische) trippelstoel wordt niet als rolstoel beschouwd en wordt niet op grond van de wet verstrekt. De trippelstoel valt onder de door de Regeling Zorgverzekering te verstrekken voorzieningen.

Een rolstoel kan zowel worden gebruikt als een verplaatsingsmiddel voor binnen als voor buiten. Primair doel van de rolstoel is het zittend verplaatsen, omdat lopend verplaatsen, ook met op grond van andere regelingen te verstrekken voorzieningen als looprekken, rollators, wandelstokken en krukken niet of onvoldoende mogelijk is. Kosten van onderhoud en reparatie van de rolstoel vallen eveneens onder de wet.

Voorzieningen die geen verband houden met het genoemde primaire verstrekkingdoel, het verplaatsen, bijvoorbeeld omdat ze nodig zijn in verband met therapeutische doeleinden, worden niet op grond van de wet verstrekt. Bij aanpassingen en accessoires gaat het uiteraard alleen om medisch noodzakelijke en niet-algemeen gebruikelijke zaken.

De sportrolstoel valt in het kader van deze verordening onder het begrip rolstoel.

Artikel 32

Aanspraak

1. Geen rolstoel wordt verstrekt als hulpmiddelen zoals krukken, een rollator, of andere hulpmiddelen een voldoende oplossing bieden voor het verplaatsingsprobleem. Wel kan, als dit noodzakelijk is, een rolstoel worden verstrekt in aanvulling op dergelijke voorzieningen, mits het gebruik dagelijks noodzakelijk is. Indien de rolstoel niet noodzakelijk is voor incidenteel gebruik, maar voor dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning, kan de rolstoel worden verstrekt als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget.
2. Een sportrolstoel, in principe te verstrekken als een persoonsgebonden budget, zal verstrekt worden indien zonder de sportrolstoel sportbeoefening niet mogelijk is of zal zijn. Daarbij dient onder het begrip sportrolstoel uitsluitend een sportrolstoel verstaan te worden. Andere sportvoorzieningen worden niet verstrekt, evenmin als hulpmiddel aan een sportrolstoel zoals een handbike, die alleen voor sportbeoefening, en niet voor het lokaal verplaatsen nodig is.
3. Recht op een op grond van de AWBZ verstrekte rolstoel aan AWBZ-bewoners bestaat alleen indien de AWBZ-bewoner zowel de AWBZ-functie "verblijf", als de functie "behandeling" geniet in één en dezelfde erkende AWBZ-instelling. Als een AWBZ-bewoner niet aan deze voorwaarde voldoet, is er ook geen recht op een AWBZ-rolstoel, en zal er door de gemeente een rolstoel moeten worden verstrekt op grond van de wet.
Onduidelijkheid kan ontstaan, wanneer een instelling met alleen erkenning voor de AWBZ-functie "verblijf" (bijvoorbeeld een verzorgingshuis) de AWBZ-functie "behandeling" als het ware inkoop bij een voor die functie wél erkende instelling. Het "verzorgingshuis met verpleegafdeling" is een veelvoorkomende situatie, waarin in de instelling wél beide AWBZ-functies kunnen worden "genoten", maar de instelling zelf geen erkenning heeft voor beide AWBZ-functies, maar alleen voor de functie "verblijf". Het gevolg is dat er geen recht op een AWBZ-rolstoel bestaat in een dergelijke situatie, juist omdat beide functies op die verpleegafdeling niet door één en dezelfde erkende AWBZ-instelling worden verzorgd, maar door twee verschillende AWBZ-instellingen, waarbij de ene instelling gebruik maakt van de erkenning van de andere instelling.

Hoofdstuk 7

Het verkrijgen van voorzieningen

Artikel 35

Inlichtingen en advies/externe deskundige

Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht, geeft in een vijftal artikelen enige algemene bepalingen over (externe) advisering. Artikel 3:5 lid 1 Algemene wet bestuursrecht geeft aan dat in deze afdeling onder adviseur verstaan wordt: een persoon of college, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan.

In tegenstelling tot wat er was bepaald in de Wvg is in de wet niet geregeld dat er een adviseur benoemd moet worden. Advies zal in het kader van de uitvoering van de wet echter onontbeerlijk zijn.

De gemeente dient één of meer adviseurs aan te wijzen om in het kader van de wet advies uit te brengen. In de verordening wordt niet opgenomen wie de adviseur is. Men kan immers meer adviseurs in verschillende, zelfs wisselende situaties hebben, wat een eenduidige vermelding onmogelijk maakt.

Advies wordt, volgens lid 1, onder a, in ieder geval gevraagd wanneer het een eerste aanvraag door de betrokkene betreft. Dit bijvoorbeeld om te kunnen beoordelen of het wellicht om een progressief ziektebeeld gaat, waarbij vooruitlopend op dit proces al eerder ingrijpendere maatregelen getroffen dienen te worden dan op het moment van de aanvraag nodig lijkt. Advies wordt in principe gevraagd wanneer de situatie van de aanvrager niet duidelijk genoeg is.

Doorslaggevend is dat vanaf het begin duidelijk geobjectiveerd wordt wat er medisch gezien speelt bij de betrokken aanvrager. Het spreekt voor zich dat bij overgang van AWBZ en Wvg naar de wet voor diegenen die al een voorziening hadden niet gesproken wordt van eerste aanvraag. Van eerste aanvraag wordt gesproken als een aanvrager in zijn geheel niet bekend is bij de wet.

In het bijzonder wanneer de aard en de prognose van de aandoening niet echt duidelijk is, is advies onontbeerlijk; soms kan een op het oog eenvoudige aanvraag leiden tot een stroom van verdere aanvragen, zonder dat duidelijk is wat iemand mankeert. Dat kan bij verstrekking van voorzieningen zelfs tot invaliderende effecten voor de aanvrager en onnodige kosten voor de gemeente leiden. Dit probleem speelt in het bijzonder bij een aantal zogeheten (medisch) moeilijk objectiveerbare aandoeningen.

Tot slot vraagt het college advies, indien dit overigens gewenst wordt geacht. Het zal duidelijk zijn dat hier een scala aan argumenten op te voeren valt. Door deze bepaling is het echter te allen tijde mogelijk om advies te vragen. Het is verstandig hierbij te (kunnen) motiveren waarom advies gevraagd wordt, met het oog op een eventuele beroepsprocedure, waarin dit een rol zou kunnen spelen.

De bepaling in lid 1, onder c, spreekt voor zich. Het is duidelijk dat gegevens inzake de medische toestand, het inkomen, de woonsituatie en allerlei andere gegevens noodzakelijk kunnen zijn om een aanvraag te kunnen beoordelen.

Uiteraard moet er niet meer worden opgevraagd dan noodzakelijk is voor het nemen van een besluit op de aanvraag; zie hieromtrent ook artikel 4:3 Algemene wet bestuursrecht. Weigert de aanvrager echter de voor het nemen van het besluit noodzakelijke gegevens te verstrekken, dan rest het college niets anders dan de aanvraag volgens de procedure van artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht buiten behandeling te laten.

Ten aanzien van het omgaan met de – vaak privacygevoelige – gegevens moet de gemeente rekening houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Lid 2 geeft aan dat bij de advisering gebruik gemaakt moet worden van de zogenaamde ICF-classificatie van de Wereld Gezondheidsorganisatie. Dit is een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen. Mede omdat bij de indicatiestelling van de diverse functies in de AWBZ eveneens van deze classificatie gebruik wordt gemaakt kan het gebruik van de ICF-classificatie afstemming tussen de AWBZ en de wet vergemakkelijken.

Artikel 37

Intrekking en herziening

Duidelijk is, dat verstrekking van voorzieningen gebonden is aan voorwaarden. Het is in verband met het kenbaarheidvereiste, verwoord in de passage “waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed zijn op het recht op een voorziening” (zie artikel 5) van groot belang om de voorwaarden duidelijk te vermelden in een beschikking. Het is daarom raadzaam om een belanghebbende te wijzen op de voorwaarden die het recht op de voorziening met zich meebrengen. Daarnaast is het belangrijk in de beschikking ook expliciet te wijzen op de verplichting om wijzigingen in de situatie aan het college door te geven. Mocht er sprake zijn van een, om wat voor reden dan ook, ten onrechte toegekende voorziening, dan vergemakkelijkt een duidelijke formulering in de beschikking een eventuele beëindiging of terugvordering van (het recht op) een voorziening, omdat de betrokkene zich dan niet kan beroepen op onbekendheid met de feiten.

Artikel 38

Terugvordering

De wet bevat geen bepalingen over terugvordering van voorzieningen, die reden is om deze mogelijkheid op te nemen in de verordening, omdat er anders geen juridische basis is om voorzieningen terug te vorderen. Indien er, naar later blijkt, ten onrechte is uitbetaald of geleverd (voorziening in natura), kan het college de voorziening geheel of gedeeltelijk terugvorderen. Het besluit tot herziening van het recht op de voorziening en de daaraan gekoppelde terugvordering biedt echter geen executoriale titel, zoals bijvoorbeeld in de Wet werk en bijstand het geval is bij terugvordering. Er is wel sprake van een civielrechtelijke vordering op grond van onverschuldigde betaling waarvoor het Burgerlijk Wetboek, boek 6 artikel 203 e.v. de wettelijke basis biedt. Aan de gerechtelijke procedure zijn kosten verbonden, met name in gevallen waarin de vordering hoger is dan € 5.000,00 en dus een procedure met procureurstelling bij de rechtbank noodzakelijk is. Bij lagere bedragen kan een eenvoudige dagvaardingsprocedure bij de kantonrechter gevolgd worden, zonder verplichte procureurstelling.

Het ligt voor de hand dat van de terugvorderingmogelijkheid in ieder geval gebruik wordt gemaakt indien er aan de zijde van de aanvrager sprake is van verwijtbaarheid. Wanneer deze dus bewust verkeerde gegevens heeft verstrekt, bijvoorbeeld over zijn inkomen.

Het is raadzaam vooraf een inschatting te maken van de kosten en te verwachten baten, gezien de mogelijke kosten van een civielrechtelijke procedure. Daarbij moet niet alleen gekeken worden naar de kosten van inschakeling van een procureur, maar ook naar mogelijke invorderingskosten, zoals de kosten van inschakeling van een deurwaarder.

Wanneer blijkt dat een financiële tegemoetkoming of een PGB binnen zes maanden na de uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor deze is verleend, kan deze betaling ook worden teruggevorderd. Het gaat hierbij om voorzieningen waarbij de uitbetaling van de tegemoetkoming of de vergoeding aan de aanschaf van de voorziening voorafgaat. Bij woningaanpassingen zal dit in de regel niet voorkomen omdat de uitbetaling pas dan plaatsvindt nadat de woningaanpassing is uitgevoerd.

Hoofdstuk 8

Slotbepalingen

Artikel 39

Hardheidsclausule

Artikel 39 bepaalt dat het college in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager kan afwijken van de bepalingen van deze verordening, en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen. Zonodig wordt hierbij advies ingewonnen. Afwijken kan alleen maar ten gunste, en nooit ten nadele van de betrokken persoon met beperkingen of de eigenaar van de woonruimte. Het gebruik maken van de hardheidsclausule moet beschouwd worden als een uitzondering en niet als een regel. Het college moet in verband met precedentwerking dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken.

Artikel 40

Indexering

Deze bepaling maakt het mogelijk alle bedragen, genoemd in het op de verordening gebaseerde Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Den Helder, te indexeren. Indexering voor de meeste van de op deze verordening gebaseerde normbedragen vindt plaats volgens het CBS-consumentenprijsindex alle huishoudens. Landelijk zullen ook de bedragen van de eigen bijdragen jaarlijks aan de hand van de prijsindex voor de gezinsconsumptie worden gewijzigd bij ministeriële regeling (AMvB). Het ligt voor de hand wijzigingen tegelijkertijd hiermee door te voeren in het Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Den Helder.

